

Consiliați clienta pentru ca ea să poată lua decizii informate cu respectarea drepturilor generale umane: dreptul la informare și la libertatea de exprimare, dreptul la sănătate, dreptul la respectarea vieții private, dreptul de a decide dacă doresc, când doresc și cât de des doresc să aibă copii.

1. NOȚIUNI GENERALE

Prezervativul, este o metodă de contracepție de tip barieră. **Prezervativul feminin** reprezintă un înveliș sau pungă care căpтуșește vaginul, fabricat dintr-o peliculă de plastic moale, transparentă și subțire. Prezervativul feminin conține inele flexibile la ambele capete, unul la capătul închis ajută la inserarea prezervativului și împiedică pătrunderea spermei în corpul partenerului sexual. La celălalt capăt al învelișului, inelul rămâne în afara vulvei la intrarea în vagin. Acest inel servește drept ghid în timpul penetrării și previne intrarea învelișului pe deplin în vagin. Prezervativele feminine sunt fabricate din diverse materiale, cum ar fi latexul, poliuretanul și nitrilul.

Prezervativele feminine ajută la protecția împotriva infecțiilor cu transmitere sexuală, inclusiv HIV. Prezervativul este singura metodă contraceptivă care poate proteja atât împotriva sarcinii, cât și împotriva infecțiilor cu transmitere sexuală. Necesită să fie folosite corect la fiecare contact sexual, pentru eficiență cât mai mare. Femeia poate să inițieze utilizarea prezervativului feminin, dar metoda necesită cooperarea partenerului ei. Poate să fie necesară exersarea modului de utilizare. Inserarea și extragerea prezervativului feminin din vagin devine mai ușoară după ce se dobândește experiență. Prezervativele feminine sunt lubrificate cu un lubrifiant pe bază de silicon, în interior și la exterior. În unele țări pot fi disponibile prezervative feminine fabricate din latex.

Mecanism de acțiune: Acționează prin formarea unei bariere care împiedică spermatozoizii să ajungă în vagin, prevenind astfel sarcina. De asemenea, împiedică transmiterea agenților infecțioși din spermă, de pe penis sau din vagin, prevenind infectarea partenerului sexual.

2. EFICIENȚA METODEI

Eficiența depinde de utilizatoare: cel mai mare risc de sarcină sau infecție cu transmitere sexuală (ITS) este atunci când prezervativele feminine nu sunt utilizate la fiecare contact sexual; puține sarcini sau infecții apar datorită folosirii incorecte, alunecărilor sau ruperilor; prezervativele sunt mai eficiente atunci când sunt utilizate corect.

În cadrul utilizării obișnuite se pot instala **21 sarcini la 100 de femei care utilizează prezervative feminine în timpul primului an de utilizare**, aproximativ 79 nu vor rămâne gravide, iar când prezervativele sunt utilizate corect, la fiecare contact sexual, aproximativ 5 sarcini la 100 de femei care utilizează prezervative feminine, în timpul primului an de utilizare.

Revenirea fertilității după oprirea utilizării prezervativelor este imediată.

Prezervativele feminine reduc riscul de infectare cu ITS, inclusiv HIV, când sunt utilizate corect la fiecare contact sexual.

Înțelegerea propriului risc de HIV și alte ITS ajută persoanele să decidă cum să se protejeze pe ei și pe ceilalți. Femeile sunt adesea cei mai buni evaluatori ai propriului risc de ITS, mai ales atunci când li se spune ce comportamente și situații pot crește riscul. Comportamentul sexual care poate crește expunerea la ITS include:

- Relații sexuale cu un partener care are simptome de ITS,
- Un partener sexual care a fost diagnosticat recent sau tratat pentru o ITS,
- Relații sexuale cu mai mult de un partener – riscul este direct proporțional cu numărul de parteneri,
- Relații sexuale cu un partener care întreține relații sexuale și cu alți parteneri și nu utilizează întotdeauna prezervativ,
- În comunitățile în care mulți oameni sunt infectați cu ITS, relațiile sexuale fără prezervativ ar putea fi riscante aproape cu orice partener nou.

3. BENEFICIILE PENRU SĂNĂTATE, EFECTE SECUNDARE ȘI RISCURI PENTRU SĂNĂTATE

Beneficii pentru sănătate:	Efecte secundare:
<p>Ajută la protecția împotriva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riscurilor asociate sarcinii • ITS, inclusiv HIV 	<ul style="list-style-type: none"> • Niciunul

A. De ce spun unele femei că le plac prezervativele feminine:

- Femeile pot iniția utilizarea lor,
- Au textura moale și umedă, care conferă senzație mai naturală în timpul contactului sexual, comparativ cu prezervativele masculine din latex,
- Ajută la prevenirea atât a sarcinii cât și a ITS, inclusiv HIV,
- La unele femei, inelul exterior produce stimulare sexuală suplimentară,
- Pot fi utilizate fără să necesite o consultație medicală prealabilă.

B. De ce spun unii bărbați că le plac prezervativele feminine:

- Pot fi inserate din timp, deci nu întrerup desfășurarea actului sexual,
- Nu sunt înguste și nu strâng precum prezervativele masculine,
- Nu micșorează intensitatea senzațiilor din timpul contactului sexual, precum prezervativele masculine,
- Nu necesită să fie extrase imediat după ejaculare.

4. INVESTIGAȚII

Pentru a utiliza prezervativul feminin nu sunt necesare teste și examinări. Inițierea metodei poate avea loc în orice moment.

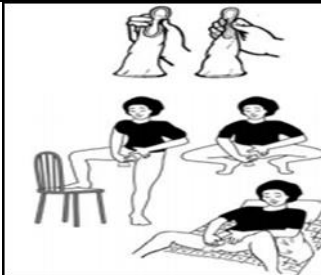
5. CRITERII DE ELIGIBILITATE MEDICALĂ

Toate femeile pot utiliza prezervative feminine fabricate din plastic. Nu există nici o afecțiune medicală care să împiedice utilizarea acestei metode. Prezervativele fabricate din latex care sunt similare celor masculine, pot fi utilizate de oricine cu excepția celor care prezintă reacție alergică severă la latex.

6. UTILIZAREA METODEI

Oricând este posibil, arătați clienței cum se inseră prezervativul feminin. Pentru demonstrație folosiți un model sau un desen, dacă este disponibil sau mâinile dumneavoastră. Puteți crea un orificiu similar vaginului, cu una din mâini și arătați cu cealaltă mână cum se inseră prezervativul feminin.

A. Explicarea modului de utilizare – 5 pași

Pașii de bază	Detalii importante	Ilustrative
1. Folosiți un prezervativ nou la fiecare contact sexual	<ul style="list-style-type: none"> • Verificați ambalajul prezervativului. Nu utilizați dacă este rupt sau deteriorat. Evitați să folosiți un prezervativ expirat – folosiți-l doar dacă nu este disponibil un prezervativ mai nou. • Deschideți pachetul cu atenție. Nu folosiți unghii, dinți sau orice altceva care poate deteriora prezervativul. 	
2. Înainte de orice contact fizic, inserați prezervativul în vagin	<ul style="list-style-type: none"> • Poate fi inserat cu până la 8 ore înainte de contactul sexual. Pentru protecție cât mai bună, inserați prezervativul înainte de contactul penisului cu vaginul. • Alegeți o poziție confortabilă pentru inserare – așezat, cu un picior ridicat sau culcată. • Frecați una de alta laturile prezervativului feminin pentru ca lubrifierea să fie uniformă. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Prindeți inelul de la capătul închis și comprimați-l ca să se alungească și îngusteze. • Cu cealaltă mână, separați labiile exterioare și localizați orificiul vaginului. • Introduceți cu blândețe inelul interior în vagin, cât de sus posibil. Plasați un deget în prezervativ pentru a-l împinge la locul său. Aproximativ 2 sau 3 centimetri din prezervativ, precum și inelul exterior, rămân în afara vaginului. 	
3. Asigurați-vă că penisul pătrunde în prezervativ și rămâne în prezervativ	<ul style="list-style-type: none"> • Bărbatul sau femeia trebuie să ghideze cu grijă penisul să pătrundă în interiorul prezervativului – nu între prezervativ și peretele vaginului. Dacă penisul ajunge în afara prezervativului, retrageți penisul și încercați din nou. • Dacă prezervativul este scos accidental din vagin sau împins în vagin în timpul contactului sexual, puneți prezervativul din nou la locul său. 	
4. După ce bărbatul își retrage penisul, țineți inelul exterior al prezervativului, răsuciți-l pentru a reține fluidele în interior și trageți cu blândețe pentru a scoate prezervativul din vagin	<ul style="list-style-type: none"> • Prezervativul feminin nu necesită să fie scos imediat după contactul sexual. • Scoateți prezervativul înainte de a vă ridica, pentru a evita împrăștierea spermei. • Dacă cuplul întreține din nou contact sexual, trebuie să utilizeze un nou prezervativ. • Nu se recomandă reutilizarea prezervativului feminin 	
5. Aruncați în condiții de siguranță prezervativul folosit	<ul style="list-style-type: none"> • Împachetați prezervativul în ambalajul său și aruncați-l în recipientul pentru gunoi sau în latrină. Nu aruncați prezervativul în toalete conectate la canalizare, deoarece poate cauza înfundarea țevelor de scurgere. 	

B. Oferirea de suport utilizatorilor

Pașii de bază	Detalii importante
Asigurați-vă că utilizatoarea înțelege modul corect de utilizare	<ul style="list-style-type: none"> • Rugați clienta să explice cei 5 pași de bază ai utilizării prezervativului feminin, în timp ce manevrează unul.
Întrebați clienta de câte prezervative va avea nevoie până când va putea reveni la cabinet	<ul style="list-style-type: none"> • Oferiți-i prezervative suficiente și, dacă este posibil, un lubrifiant. • Spuneți clientei de unde poate cumpăra prezervative feminine, la nevoie.
Explicați de ce este important să folosească un prezervativ la fiecare contact sexual	<ul style="list-style-type: none"> • Sarcina sau ITS sau ambele pot să apară chiar după un singur contact sexual neprotejat. • Dacă prezervativele nu sunt utilizate la fiecare contact sexual, încercați să le folosiți la contactele sexuale viitoare. Chiar dacă ați greșit uneori, nu înseamnă că nu are rost să utilizați prezervative în viitor.
Explicați despre pilulele pentru contracepția de urgență (PCU)	<ul style="list-style-type: none"> • Explicați cum se folosesc PCU în caz de erori în folosirea prezervativului—inclusiv dacă nu se utilizează prezervativul—pentru a ajuta la prevenirea sarcinii. Dați PCU, dacă sunt

	disponibile.
Discutați despre modalitățile de a vorbi despre utilizarea prezervativelor	<ul style="list-style-type: none"> • Discutați abilitățile și tehnicile de negociere a utilizării prezervativului cu partenerii

Unor femei le este dificil să discute despre dorința lor de a folosi prezervativele cu partenerii lor. Altele au dificultăți în a-și convinge partenerii să folosească prezervative de fiecare dată când fac sex. Bărbații oferă diferite motive pentru a nu folosi prezervative. Unora nu le plac senzațiile din timpul sexului atunci când este utilizat prezervativul. Uneori, motivele bărbaților se bazează pe zvonuri sau neînțelegeri.

Femeile care discută cu partenerii lor despre utilizarea prezervativelor înainte de a începe să aibă relații sexuale pot mări șansele ca prezervativele să fie folosite. Femeile pot încerca strategiile pe care ele le consideră ca fiind cele mai bune, în funcție de partener și de circumstanțe.

Unele abordări care au reușit să convingă în diverse situații includ:

- ✓ Punerea în prim plan a utilizării prezervativelor mai degrabă pentru prevenirea sarcinii decât pentru protecția împotriva ITS.
- ✓ Referirea la grija reciprocă pe care și-o poartă partenerii – de exemplu: „Multe persoane din comunitate sunt infectate cu HIV, deci trebuie să fim atenți.”
- ✓ Adoptarea unei poziții ferme – de exemplu: „Nu pot să fac sex cu tine decât dacă folosești prezervativul.”
- ✓ Sugerarea de a încerca utilizarea prezervativului feminin, dacă este disponibil. Unii bărbați îl preferă în locul prezervativelor masculine.
- ✓ În cazul femeilor însărcinate, discutarea riscurilor produse de ITS în ceea ce privește sănătatea fătului și sublinierea modului în care prezervativele pot ajuta la protejarea bebelușului.

Lubrifianții pentru prezervativele feminine. Unele prezervative sunt pre-lubrifiate, iar altele vin cu un lubrifiant ambalat separat. Dacă clienta are nevoie de lubrifiere suplimentară, poate folosi și apă curată, sau un lubrifiant format din apă, glicol sau silicon. De asemenea, poate folosi produse pe bază de ulei, cum ar fi uleiul de nucă de cocos sau unt, cu prezervative feminine din nitril sau poliuretan, dar nu și cu prezervativele din latex.

Sugestii pentru noile utilizatoare

- Sugați noii utilizatoare să exerseze inserarea și scoaterea prezervativului, înainte de a avea următorul contact sexual. Reasigurați-o că îi va fi mai ușor să utilizeze corect prezervativul după ce va exersa. Este posibil ca ea să se simtă confortabil doar după ce va folosi prezervativul feminin de mai multe ori.
- Sugați-i să încerce diferite poziții, pentru a vedea cum îi este ei mai ușor să-l insere.
- Prezervativul feminin este alunecos. Unor femei le este mai ușor dacă îl introduc încet, mai ales la primele utilizări.
- Dacă utilizatoarea trece de la o altă metodă la prezervativul feminin, sugați-i să continue utilizarea metodei folosite anterior până când va putea folosi cu încredere prezervativul feminin.

C. Vizita de control

„Reveniți oricând”: Motive pentru a reveni

Asigurați fiecare clientă că poate reveni oricând – de exemplu, dacă are probleme, întrebări sau dorește o altă metodă; sau dacă ea crede că ar putea fi însărcinată. De asemenea, dacă:

- Are dificultăți privind utilizarea corectă a prezervativelor feminine sau la fiecare contact sexual.
- A avut recent contact sexual neprotejat și dorește să evite sarcina. Este posibil ca ea să poată utiliza PCU.

D. Rolul partenerului

Partenerul este binevenit să participe la consiliere și să afle despre metodă și ce suport poate oferi partenerei sale. Un bărbat - partener poate:

- Susține alegerea partenerei de a utiliza prezervativul feminin,

- Discuta și consimți folosirea prezervativului feminin cu o înțelegere deplină a modului de utilizare a acestuia,
- Asigura că îl folosești de fiecare dată și corect (de exemplu, asigurându-se că el introduce penisul în prezervativ și nu între prezervativ și peretele vaginal),
- Ajută pentru a menține o aprovizionare cu prezervative,
- Ajută prin asigurarea la necesitate cu PCU (în cazul în care prezervativul nu este utilizat sau este folosit incorect).

Ajutarea clientelor care continuă utilizarea

1. Întrebați clienta despre experiența pe care a avut-o cu metoda și dacă este mulțumită. Întrebați dacă are vreo întrebare sau ceva de discutat.
2. Întrebați, în special, dacă are vreo problemă privind utilizarea prezervativelor feminine corect și la fiecare contact sexual. Dați-i orice informații sau ajutor de care are nevoie.
3. Dați-i suficiente prezervative feminine și încurajați-o să revină pentru aprovizionare înainte de epuizarea stocului ei de prezervative. Reamintiți-i din ce alte locuri mai poate obține prezervative feminine.
4. Întrebați clienta utilizatoare pe termen lung despre eventuale modificări majore din viața ei, care i-ar putea afecta nevoile – în special planuri de a avea copii și riscul de ITS/HIV. Urmăriți în funcție de caz.

7. MANAGEMENTUL PROBLEMELOR

Problemele privind utilizarea prezervativelor afectează satisfacția clientelor și utilizarea metodei. Ele merită atenția prestatorului. Dacă clienta raportează probleme, ascultați care sunt îngrijorările ei și sfătuiți-o. Asigurați-vă ca înțelege sfatul Dumneavoastră și este de acord să îl urmeze. Oferiți-vă să ajutați clienta să aleagă o altă metodă în timpul consilierii, dacă dorește sau dacă problemele nu pot fi rezolvate – doar dacă prezervativele nu sunt indispensabile pentru protecția împotriva ITS, inclusiv HIV.

Probleme cu utilizarea	Soluții
Prezervativul se rupe, alunecă din vagin sau nu este utilizat	PCU pot ajuta la prevenirea sarcinii în astfel de situații. Consultați posibila profilaxie post-expunere împotriva HIV și posibilul tratament prezumtiv împotriva altor ITS. Dacă clienta prezintă semne sau simptome de ITS după ce a avut sex neprotejat, este nevoie de evaluare sau referire. Dacă femeia raportează ca prezervativul alunecă, este posibil să introducă prezervativul incorect. Cereți-i să arate cum înserează prezervativul, folosind un model sau demonstrarea cu mâinile. Corectați eventualele erori. Dacă este posibilă expunerea la HIV, tratamentul cu medicamente antiretrovirale (profilaxie post-expunere), acolo unde este disponibil, poate ajuta la reducerea transmiterii HIV. Dacă este posibilă expunerea la alte ITS, un furnizor poate trata în mod presupus acele ITS-adică să trateze clienta ca și cum ar fi fost infectată.
Dificultate în introducerea prezervativului	Întrebați clienta cum inseră ea prezervativul feminin. Dacă este disponibil un model, rugați-o să demonstreze și lăsați-o să exerseze pe model. Dacă nu, rugați-o să demonstreze folosind mâinile ei. Corectați orice greșeli.
Inelul din interior creează disconfort sau durere	Sugerați să insere din nou sau să re poziționeze prezervativul astfel încât inelul din interior să se afle în spatele osului pubian și să nu deranjeze.
Prezervativul scârțâie sau face zgomot în timpul contactului sexual	Sugerați să adauge mai mult lubrifiant în interiorul prezervativului sau pe penis.
Dificultate în a convinge partenerul să utilizeze prezervative sau incapacitatea de a utiliza	Discutați modalități de a vorbi cu partenerul ei despre importanța utilizării prezervativelor pentru protecția împotriva sarcinii și ITS. Discutați modalități de a vorbi cu partenerul despre prezervative și despre motivele pentru dublă protecție. Luați în considerare utilizarea

prezervativ la fiecare contact sexual	<p>prezervativelor împreună cu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – O altă metodă contraceptivă eficientă, pentru o mai bună protecție împotriva sarcinii. – Dacă nu există risc de ITS, o metodă de recunoaștere a perioadei fertile, iar prezervativele să fie utilizate doar în perioada fertilă <p>Dacă clienta sau partenerul are risc de ITS, încurajați în special continuarea utilizării prezervativelor, în timp ce rezolvați problemele. Dacă niciunul din parteneri nu prezintă vreo infecție, o relație sexuală reciproc fidelă asigură protecția împotriva ITS fără a fi necesară utilizarea prezervativelor, dar nu protejează împotriva sarcinii.</p>
Iritație ușoară în sau în jurul vaginului sau penisului (prurit, roșeață sau erupție)	<p>De obicei dispare de la sine, fără tratament.</p> <p>Sugerați aplicarea de lubrifiant în interiorul prezervativului sau pe penis, pentru a reduce frecarea care poate cauza iritație.</p> <p>Dacă simptomele persistă, evaluați și tratați o posibilă infecție vaginală sau ITS, dacă este cazul.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dacă nu există infecție și dacă clienta nu are risc de ITS, inclusive HIV, ajutați-o să aleagă altă metodă. – În cazul clienților care au risc de ITS, inclusiv HIV, sugerați utilizarea prezervativelor masculine. Dacă utilizarea prezervativelor masculine nu este posibilă, îndemnați să fie utilizate în continuare prezervativele feminine, în ciuda disconfortului. – Dacă niciunul din parteneri nu prezintă vreo infecție, o relație sexuală reciproc fidelă asigură protecția împotriva ITS fără a fi necesară utilizarea prezervativelor, dar nu protejează împotriva sarcinii.

8. GRUPURI SPECIALE

Femeile cu ITS, HIV, sau SIDA sau utilizează terapie antiretrovirală (ARV)

Prezervativele feminine reduc semnificativ riscul contractării infecției HIV, când sunt utilizate corect la fiecare contact sexual. Când există un risc de transmitere a ITS/HIV, este importantă protecția dublă: fie prin utilizarea simultană a prezervativelor cu alte metode, fie prin utilizarea corectă și consecventă numai a prezervativelor.

Adolescente

Prezervativele feminine pot fi utilizate de către adolescenți. Protejează dublu, atât împotriva ITS cât și a sarcinii. Totodată, prezervativele feminine sunt la îndemână, disponibile și convenabile pentru relații sexuale ocazionale.

Pentru o eficiență mai mare pot fi recomandate metode duble de protecție, prin combinarea utilizării prezervativului cu o altă metodă modernă, eficientă împotriva sarcinilor nedorite.

Tinerii au dreptul la servicii de sănătate reproductive care răspund nevoilor lor și sunt lipsite de judecată și respectuoase, indiferent cât de tineri sunt. Criticile sau atitudinile nedorite îi vor ține pe tineri departe de îngrijirile de care au nevoie. Consilierea și serviciile nu încurajează tinerii să facă sex. În schimb, îi ajută pe tineri să-și protejeze sănătatea. Serviciile adecvate de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv contracepția, ar trebui să fie disponibile și accesibile tuturor adolescenților, fără a fi necesară autorizarea părinților sau tutorilor prin lege, politică sau practică. Pe cât posibil, programele ar trebui să evite descurajarea adolescenților de a căuta servicii și de a evita limitarea alegerii contraceptivelor din cauza costurilor.

Femei în peri-menopauză

Nu există o vârstă minimă sau maximă pentru utilizarea prezervativului. Protejează bine femeile în vârstă datorită fertilității reduse a femeilor în perioada peri-menopauzei. Accesibile și convenabile pentru femeile care s-ar putea să nu facă sex des.

Persoane cu dizabilități

- Conform „*Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități*”, persoanele cu dizabilități trebuie să aibă acces, pe o bază egală cu celelalte, la toate formele de îngrijire a sănătății sexuale și reproductive. Persoanele cu dizabilități sunt mai vulnerabile la abuz decât persoanele fără dizabilitate. Acestea prezintă un risc crescut de a fi infectate cu HIV și cu alte ITS.

- Decizia luată trebuie să fie în baza acordului informat, cu respectarea particularităților individuale ce țin de dizabilitate. În unele cazuri decizia poate fi luată cu reprezentantul legal, ținându-se cont de preferințele persoanei cu dizabilități.
- Este important de a consilia femeile cu dizabilități, furnizorii de servicii medicale trebuie să ia în considerare preferințele și natura dizabilității. Utilizarea metodelor de barieră pot fi dificile pentru unele persoane cu dezabilități fizice.

9. BIBLIOGRAFIE

1. WHO Library Cataloguing-in-Publication Data. Medical eligibility criteria for contraceptive use- 5th ed. World Health Organization. (NLM classification: WP 630) © World Health Organization 2015. P.72-77.P. 186-189. ISBN 978 92 4 154915 8
2. World Health Organization Department of Reproductive Health and Research (WHO/RHR) and Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health /Center for Communication Programs (CCP), Knowledge for Health Project. Family Planning: A Global Handbook for Providers (2018 update). Baltimore and Geneva: CCP and WHO, 2018.
3. Ensuring Human Rights in the Provision of Contraceptive Information and Services. Guidance and Recommendations. Appendix C International human rights relevant to contraceptive information and services. Geneva: World Health Organization; 2014. ISBN-13: 978-92-4-150674-8
4. World Health Organization and Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health/Center for Communication Programs. 2007, 2008, 2011, 2018. ISBN 13: 978-0-9992037-0-5.
5. Planificarea familială Ghid practic pentru furnizorii de servicii de planificare familială. Îndrumare bazată pe dovezi, elaborată prin colaborare mondială. Editor al versiunii române: Dr. Dana Mihaela Samu Traducere în limba română: Dr. Mihaela Ghemeș; SC Oligraf SRL Târgu-Mureș.2011. P 45-59. ISBN-10 973-87875-2-1 ISBN-13 978-973-87875-2-0.

Aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 682 din 22.07.2020 „Cu privire la aprobarea Protocoalelor clinice standardizate pentru medicii de familie și medicii obstetricieni-ginecologi în domeniul contracepției”.

Elaborat de colectivul de autori:

Sagaidac Irina, dr. șt. med., as. univ., Catedra de obstetrică și ginecologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Iliadi-Tulbure Corina, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de obstetrică și ginecologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Sârbu Zinaida, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de obstetrică și ginecologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Agop Silvia, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de obstetrică și ginecologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Șalaru Virginia, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de medicina de familie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Curocichin Genadie, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de medicina de familie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Tabuica Uliana, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de obstetrică și ginecologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Stavinskaia Ludmila, as. univ., Catedra de obstetrică și ginecologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Abrevieri

ITS – Infecții cu transmitere sexuală

HIV – Virusul imunodeficienței umane

SIDA - Sindromul imunodeficienței umane dobândite

OMS – Organizația Mondială a Sănătății

ARV – Antiretrovirală

PCU – Pastile pentru contracepție de urgență